

let komme til at gøre Skade paa den anden Side, hvis man bragte deres Forældre paa Fattigvæsenet i den Anledning, saa at man maaske ogsaa maatte tage noget Hensyn til, hvad det ærede Medlem, der sidst talte, udtrykte som den reelle Side af Sagen. Men i øvrigt er jeg i og for sig paa dette Punkt enig med Ministeren og mener, at det er derhen, man maa stræbe til, og derhen til, man maa komme. Hvad unge Mennesker under 18 Aar angaar, er Forskellen mellem denne Lovs Bestemmelser og den hidtil gældendes ikke stor, undtagen for saa vidt selve Arbejdsstedernes Antal udvides betydeligt, saa det skal jeg lade ligge.

Men saa kommer jeg til de Bestemmelser, som angaa voksne. Der er to Arter. Den ene er Bestemmelsen, som udvider Fabriktilsynet til at gælde ethvert Værksted eller enhver Fabrikvirksomhed, der ellers kan komme ind under Loven, til at gælde uden Hensyn til, om der arbejder Børn eller unge Mennesker eller ikke, og denne Bestemmelse er jeg imod. Det er et Indgreb, som jeg ikke indser der er nogen som helst Grund til nu til Dags. Jeg er overbevist om, at vedkommende Svende og andre Arbejdere, som der kunde være Tale om, gennem deres Foreninger nok skulle vide at sikre sig saaledes, at de ikke behøve Statens Hjælp til at opnaa alt det, her forlanges i Retning af Renholdelse af Lokaler etc. etc. Et er jo det, der forlanges ifølge den nuværende Fabrik- og Maskinlovgivning, at man sørger for, at saadanne Lokaler ere indrettede paa en saadan Maade, at Arbejdernes Liv og Sundhed ikke let lider nogen Skade — men det behøve vi ikke nogen ny Lov om, den have vi — noget helt andet er, naar man vil gaa til at sætte alle saadanne Virksomheder ind under et Tilsyn, som maaske i Begyndelsen ikke vil være saa overvævent paatrængende, men som lidt efter lidt vil tvinges til at blive det. Deraf vil efter min Mening følge store Urimeligheder foruden den Urimelighed i og for sig, at man, hvor det ikke er absolut nødvendigt, vil gaa til at beskytte voksne Mandfolk.

Og nu hvad Kvinderne angaar, som jeg til sidst skal tale lidt om, saa vil jeg sige, at den Bestræbelse, der dog har været her i Landet som i mange andre civiliserede Lande, for at faa Kvinderne til at blive saa lige, som Naturen tillader det, med Mandfolkene, kun daarligt passer med, at man nu sætter Kvinderne under det Formynderskab, man vil sætte dem under ved

denne Lovs Bestemmelse. Et af to: enten ere Kvinderne i deres formueretlige Forhold, i deres personlige Ret til at tage Tjeneste og Arbejde, hvor de ville, lige med Mandfolkene, og saa skulle de ikke beskyttes frem for dem, eller ogsaa maa man vende fuldstændig op og ned paa hele de to sidste Menneskealdres Udvikling i den Henseende. Det sidste kan man ikke, altsaa maa man lade det blive staaende ved, at det bliver Kvindernes egen Sag, hvor de ville tage Arbejde, og ikke sige, at de maa kun arbejde 10 Timer i Døgnet — Vorherre ved hvorfor?

Saa vil jeg sige en Ting til. Naar man med de Forudsætninger, hvorpaa det nuværende Forhold mellem Mand og Kvinde hviler, som i alt væsentlig Lighed, siger, at for Fremtiden skulle Kvinderne have en lovbestemt Arbejdstid af ikke over 10 Timer, som ikke maa falde om Natten, og at de ikke maa arbejde paa Helligdage, saa gad jeg nok vide, hvorledes man skulde kunne, med nogen Konsekvens i sin Tænkning, være i Stand til at modsætte sig de Herrer Socialdemokraters Fordring om en Normalarbejdsdag? Jeg forstaar det ikke (Afbrydelse). Nej, naturligvis, det finder jeg ganske naturligt at de Herrer Socialdemokrater mene, men da vi andre have i Sinde at modsætte os det, tror jeg, det er fornuftigt straks fra Begyndelsen af at sige nej, saa længe vi kunne.

Ja, mine Herrer, det kan være en udmærket Ting fra et hygieinisk Standpunkt betragtet, at Kvinderne ikke maa arbejde mere end 10 Timer, at de ikke maa arbejde paa Helligdage, at de ikke maa arbejde, naar de have faaet Børn, og maaske endogsaa heller ikke, inden de faa Børnene, og det kan være en udmærket Ting, at Arbejdslokalerne skulle gøres saa luftige og renlige etc. etc. som muligt; hvem vil nægte det? Men det, man nægter er, at, fordi det er en god Sag, skal den fremtvinges ved Lov. Det ene følger ikke af det andet, ikke paa nogen Maade. Det skal først bevises, at der virkelig er en Fare for Samfundet i Friheden, før kan der efter min Mening ikke være Tale om, at man bør give Love.

Se Børnene staa ganske anderledes. For det første er det en sikker Sag, at Børnene ere Væsner, der ikke kunne beskytte sig selv, og som Staten, i det mindste fra 1814 og maaske i endnu længere Tid, har taget sig specielt af, idet den sagde: uden Hensyn til Forældremagten tage vi Børnene fra jer, naar det er nødvendigt, og de skulle ogsaa i Skole. Det her fore-